USNESENÍ

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Pavla Simona a soudců JUDr. Tomáše Rychlého, Mgr. Ing. Radovana Havelce, JUDr. Romana Fialy, Mgr. Víta Bičáka a Mgr. Jitky Zavřelové, rozhodl o návrhu **Energetického regulačního úřadu**, na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi **Obvodním soudem pro Prahu 5** na straně jedné a **Energetickým regulačním úřadem** na straně druhé, ve věci žaloby na zaplacení částky 7 214 371,42 Kč s příslušenstvím, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 5 pod sp. zn. 15 C 199/2020 mezi žalobkyní **Teplárna Strakonice a. s.**, IČO 60826843, se sídlem Strakonice, Komenského 59, zastoupenou JUDr. Ing. Petrem Petržílkem, Ph.D, advokátem se sídlem Úvaly, Dvořákova 1624, a žalovanou **ČZ, a. s.**, IČO 25181432, se sídlem Praha 13, Sluneční náměstí 2540/5, zastoupenou JUDr. Tomášem Sequensem, advokátem se sídlem Praha 1, Jungmannova 745/24,

takto:

I. **Příslušný** vydat rozhodnutí ve věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 5 pod sp. zn. 15 C 199/2020, o žalobě na zaplacení částky 7 214 371,42 Kč s příslušenstvím, **je soud.**

II. Usnesení Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 23. 9. 2021, čj. 15 C 199/2020-178, **se zrušuje.**

Odůvodnění:

[1] Návrhem ze dne 21. 1. 2022 se Energetický regulační úřad (dále též „ERÚ“ či „navrhovatel“) domáhá, aby zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zákon č. 131/2002 Sb.“) rozhodl tvrzený kompetenční spor vzniklý mezi Obvodním soudem pro Prahu 5 (dále jen „obvodní soud“) na straně jedné a navrhovatelem na straně druhé, ve věci vedené u obvodního soudu pod sp. zn. 15 C 199/2020.

[2] Ze soudního spisu vyplývá, že žalobou podanou u Okresního soudu ve Strakonicích se žalobkyně (Teplárna Strakonice, a. s.) domáhala po společnosti ČZ a.s. jako žalované zaplacení částky 7 214 371,42 Kč s příslušenstvím. Žalobkyně jako dodavatel uzavřela dne 5. 12. 2016 smlouvu na dodávku a odběr tepelné energie (dále jen „smlouva“) s žalovanou jako

odběratelem. V žalobě uvedla, že cena tepelné energie dle Přílohy č. 2/2019 této smlouvy, stanovená pro rok 2019, neodpovídala článku V odstavec 2 smlouvy, podle něhož musí být cena tepelné energie stanovena v souladu s cenovými předpisy. Cenu pro rok 2020 žalobkyně stanovila v dokumentu nazvaném Příloha č. 2/2020, avšak žalovaná jej neakceptovala, ačkoli byl v souladu se smlouvou. Poté žalobkyně vyčíslila „dluh z ceny tepelné energie" za období let 2019 a 2020 v celkové výši žalované částky, tj. ve výši 7 214 371,42 Kč.

[3] Ve spise je též založena příslušná smlouva včetně příloh. Podle čl. V odstavec 1 smlouvy je cena tepelné energie a teplonosných médií obsažena v Příloze č. 2 smlouvy; cena dle čl. I Přílohy č. 2 je platná na jeden kalendářní rok. Na další období musí být cena stanovena podle čl. II Přílohy č. 2 a musí být písemně sdělená dodavatelem odběrateli. Podle čl. II Přílohy č. 2 „*pro další budoucí období bude cena tepelné energie vždy stanovena tak, že dodavatel od vyhlášené jednosložkové ceny Kč/GJ pro následující období pro primární odběratele (zveřejněné na www.tst.cz) odečte částku 100 Kč/GJ*". Podle čl. V odstavec 2 smlouvy je cena tepelné energie stanovena v souladu se zákonem o cenách, navazujícími vyhláškami a cenovými rozhodnutími ERÚ (tj. navrhovatele).

[4] Usnesením ze dne 22. 5. 2020, čj. 7 C 93/2020-46, Okresní soud ve Strakonicích postoupil věc Obvodnímu soudu pro Prahu 5 jako soudu místně příslušnému. Obvodní soud následně výrokem I. usnesení ze dne 23. 9. 2021, čj. 15 C 199/2020-178, řízení zastavil, výrokem II. věc postoupil navrhovateli, a výrokem III. rozhodl o náhradě nákladů řízení. V odůvodnění odkázal na § 17 odst. 7 písm. a) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon). Konstatoval, že mezi stranami se jedná o tzv. spor o uzavření smlouvy mezi držitelem licence (žalobkyní) a zákazníkem (žalovanou), neboť přílohy smlouvy ohledně stanovení ceny se sjednávají vždy na jeden kalendářní rok.

[5] Obvodní soud dále odkázal na komentář k § 17 odst. 7 písm. a) energetického zákona, podle něhož sporem o uzavření smlouvy může být i konflikt o určité její obsahové náležitosti. Cena tepelné energie je podle § 76 odst. 3 písm. d) energetického zákona podstatnou náležitostí smlouvy o dodávce tepelné energie, proto je Přílohu č. 2 nutno považovat za součást samotné smlouvy. Spor o obsah této přílohy je pak sporem dle § 17 odst. 7 písm. a) energetického zákona, jenž zakládá pravomoc navrhovatele. Obvodní soud též poukázal na judikaturu Nejvyššího soudu, podle níž při rozhodování, zda jsou splněny podstatné náležitosti smlouvy, je třeba posuzovat i určitost vymezení smluvní ceny již v době uzavření smlouvy. Žalovaná se odvolala pouze proti výroku III. usnesení obvodního soudu; výroky I. a II. tohoto usnesení nabyly právní moci marným uplynutím odvolací lhůty.

[6] Navrhovatel v návrhu zvláštnímu senátu popírá svoji pravomoc k rozhodnutí sporu. Závěry obvodního soudu označuje za „zjevně nesprávné" s tím, že obvodní soud vykládá § 17 odst. 7 písm. a) energetického zákona formalisticky. Tyto závěry jsou založené na větě vytržené z kontextu komentáře k tomuto zákonnému ustanovení. Podle navrhovatele totiž z komentáře plyne, že spor o uzavření smlouvy může spočívat v tom, že se strany buď vůbec neshodnou na existenci povinnosti smlouvu uzavřít, nebo se sice na této povinnosti shodnou, ale nedohodnou se na podstatných náležitostech smlouvy. Ustanovení § 76 energetického zákona stanoví povinnost dodavatele při splnění dalších podmínek uzavřít smlouvu o dodávce tepelné energie s druhou stranou. Kompetenční ustanovení [§ 17 odst. 7 písm. a)

energetického zákona] zakládá pravomoc navrhovatele právě pro spory o splnění této kontraktační povinnosti. Navrhovatel uvádí, že posledně zmíněné ustanovení se užije zejména na spory mezi stranami, mezi nimiž ještě smlouva uzavřena není, ačkoli jedna ze smluvních stran má ohledně dané smlouvy kontraktační povinnost.

[7] Navrhovatel též zdůrazňuje, že pokud obvodní soud hovoří o konfliktu ohledně podstatné náležitosti smlouvy (tj. zde ohledně cenového ujednání), musel by tento spor vzniknout ještě v průběhu uzavírání smlouvy. Žalobce by se v takovém případě domáhal v žalobním návrhu, že druhá strana má povinnost uzavřít smlouvu určitého obsahu. Ze skutkových tvrzení v žalobě však plyne, že tak tomu není; příslušná smlouva cenové ujednání obsahuje v čl. V s tím, že cena na každý rok bude stanovena v Příloze č. 2 smlouvy. Vydání nové Přílohy č. 2 neznamená podle navrhovatele uzavření nové smlouvy. Spor o povinnost k peněžitému plnění v určité výši podle takové přílohy tedy nemůže být „sporem o uzavření smlouvy“. Jinými slovy, spor o výši protiplnění poskytnutého v minulosti nemůže být sporem o uzavření smlouvy do budoucna.

[8] Zvláštní senát konstatuje, že mezi navrhovatelem a obvodním soudem vznikl negativní kompetenční spor ve smyslu § 1 odst. 1 písm. a) zákona č. 131/2002 Sb. a § 1 odst. 2 věta druhá tohoto zákona, neboť v nyní projednávané věci popřel svoji pravomoc rozhodovat obvodní soud (výše uvedeným usnesením čj. 15 C 199/2020-178) i navrhovatel (ve svém návrhu zvláštnímu senátu). Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi správním orgánem a soudem zvláštní senát vyšel z následujících úvah.

[9] Podle § 17 odst. 7 písm. a) energetického zákona Energetický regulační úřad rozhoduje **spory o uzavření smlouvy podle tohoto zákona mezi držiteli licencí nebo mezi držitelem licence a zákazníkem** a spory o omezení, přerušení nebo obnovení dodávek nebo distribuce elektřiny, plynu nebo tepelné energie z důvodu neoprávněného odběru nebo neoprávněné distribuce.

[10] Podle § 76 odst. 3 energetického zákona **smlouva o dodávce tepelné energie musí obsahovat pro každé odběrné místo**

a) výkon, množství, časový průběh odběru tepelné energie a místo předání,
b) základní parametry dodávané a vracené teplonosné látky, kterými jsou teplota a tlak,
c) místo a způsob měření a náhradní způsob vyhodnocení dodávky tepelné energie, dojde-li k poruše měřicího zařízení nebo při jeho pravidelném ověřování, a dohodu o přístupu k měřicím a ovládacím zařízením,
d) cenu tepelné energie stanovenou v místě měření, termíny a způsob platby za odebranou tepelnou energii včetně záloh,
e) při společném měření množství odebrané tepelné energie na přípravu teplé vody pro více odběrných míst způsob rozdělení nákladů za dodávku tepelné energie na jednotlivá odběrná místa včetně získávání a ověřování vstupních údajů pro toto rozdělování,
f) v případě, že z odběrného místa jsou zásobovány tepelnou energií nebo teplou vodou objekty nebo části objektů různých vlastníků, kteří uzavírají smlouvu o dodávce tepelné energie, způsob rozdělení nákladů mezi ně.

[11] Zvláštní senát se zabýval výkladem výše citovaného § 17 odst. 7 písm. a) energetického zákona v usnesení ze dne 4. 5. 2022, čj. Konf 20/2021-7. Připustil, že spor o uzavření smlouvy může spočívat jak v konfliktu o tom, zda je druhá strana povinna smlouvu vůbec uzavřít, tak v konfliktu o určité obsahové náležitosti smlouvy. Právě druhé eventuality se nyní dovolává obvodní soud a má za to, že mezi žalobkyní a žalovanou vznikl spor o podstatnou náležitost smlouvy – určení ceny za dodanou tepelnou energii v letech 2019 a 2020, neboť (i) žalobkyně zpochybnila správnost určení ceny dle Přílohy č. 2/2019 s ohledem na příslušnou cenovou regulaci; a (ii) smluvní strany se nedohodly na znění Přílohy č. 2/2020.

[12] V usnesení čj. Konf 20/2021-7 zvláštní senát zkoumal otázku, zda případná změna již dříve uzavřené smlouvy o dodávce tepelné energie představuje spor o uzavření smlouvy ve smyslu § 17 odst. 7 písm. a) energetického zákona. Tuto otázku zodpověděl záporně: *„Mohou však nastat situace, kdy mezi dvěma subjekty již je uzavřena smlouva, s níž je nedílně spojena kontraktační povinnost, nicméně jedna ze stran je nespokojena s některou z jejích podstatných náležitostí a před ERÚ podáním návrhu usiluje o změnu v obsahu uzavřené smlouvy. V takovém případě není ERÚ k projednání věci vůbec kompetentní, neboť zde dochází k určitému střetu se soudní pravomocí podle § 1766 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o. z.“), který v návaznosti na § 1765 o. z. upravující obnovení jednání o smlouvě při podstatné změně okolností stanovuje, že nedohodnou-li se strany v přiměřené lhůtě, může soud k návrhu kterékoli z nich rozhodnout, že závazek ze smlouvy změní obnovením rovnováhy práv a povinností stran, anebo že jej zruší ke dni a za podmínek určených v rozhodnutí; návrhem stran soud přitom není vázán.*“

[13] Z výše uvedeného je patrné, že § 17 odst. 7 písm. a) energetického zákona a tam užitý pojem „spory o uzavření smlouvy“ je třeba vykládat tak, že případné spory o nové ujednání v situaci, kdy mezi stranami již smlouva uzavřena byla, pod tento pojem nespadají (dle citovaného usnesení zvláštního senátu čj. Konf 20/2021-7). Stejně tak pod uvedené ustanovení nebudou spadat ani **spory o plnění z již uzavřené smlouvy**, ať již mají svůj základ ve sporu o výklad ustanovení této smlouvy, o její platnost, či platnost jejích jednotlivých ustanovení.

[14] Obvodní soud chápe nynější věc tak, že – přinejmenším ve vztahu k určení ceny dodávky tepelné energie za rok 2020 – mezi stranami vznikl spor o podstatné náležitosti smlouvy, konkrétně o ceně, za níž má žalobkyně dodávat tepelnou energii. Tento náhled je však zavádějící. Z obsahu příslušných smluvních ujednání (včetně ujednání čl. I a II Přílohy č. 2/2019 smlouvy), jak jsou rekapitulována v odstavci [3] výše, je zjevné, že *prima facie* se smluvní strany o ceně za dodávky tepelné energie, respektive na jejím určení dohodnuly. Není úlohou zvláštního senátu hodnotit, do jaké míry jsou tato ujednání platná, určitá či jak mají být vykládána z hlediska vlastního sporu mezi žalobkyní a žalovanou. Není též rozhodující, že si smluvní strany „stvrzovaly“ určení konkrétní ceny na daný kalendářní rok podpisem příslušné Přílohy č. 2 ke smlouvě na dané období.

[15] Významné pro rozhodnutí o nyní projednávaném kompetenčním sporu je pouze to, že **mezi uvedenými stranami jednoznačně došlo k uzavření smlouvy o dodávce tepelné energie, včetně cenového ujednání jako podstatné náležitosti této smlouvy**. Proto pravomoc navrhovatele dle § 17 odst. 7 písm. a) energetického zákona není dána, a je naopak dána obecná pravomoc civilního soudu pro rozhodování sporů povstalých ze soukromoprávních vztahů ve smyslu § 7 odst. 1 o. s. ř. Navrhovateli je třeba též přisvědčit v tom, že dle žaloby

je předmětem sporu peněžité plnění podle smlouvy, nikoli to, zda zde existuje povinnost žalované uzavřít smlouvu o určitém obsahu.

[16] Obvodní soud se v usnesení čj. 15 C 199/2020-178, v němž popřel svoji pravomoc, dovolává konkrétní judikatury Nejvyššího soudu. Z ní je nejvýznamnější zejména rozsudek ze dne 25. 4. 2017, sp. zn. 28 Cdo 3618/2015, jenž se týká téhož smluvního typu - smlouvy o dodávce tepelné energie. Obvodní soud správně rekapituloval závěry Nejvyššího soudu, totiž že při rozhodování, zda jsou splněny podstatné náležitosti smlouvy, je třeba posuzovat i určitost vymezení smluvní ceny již v době uzavření smlouvy. Nejvyšší soud tehdy uvedl, že „[...] *sice není vyloučeno, aby kupní cena byla ve smlouvě stanovena jiným způsobem než uvedením peněžní částky, ovšem musí se tak stát způsobem, kterým bude možno kupní cenu zcela nepochybně určit, a to již v době uzavření smlouvy, neboť smlouva nemůže být platně uzavřena bez dosažení shody o jejích podstatných náležitostech*“. Cena též nemůže být ujednána jen prozatímně.

[17] Z výše uvedeného obvodní soud vyvozuje, že spor o obsah, výklad a případně i novou úpravu ceny mezi smluvními stranami, představuje ve svém důsledku „spor o uzavření smlouvy“ dle opakovaně citovaného kompetenčního ustanovení energetického zákona. Tak tomu však není. Předně, takový výklad tohoto ustanovení by byl nepřípustně rozšiřující v rozporu s ustálenou judikaturou zvláštního senátu, podle níž východiskem pro jeho úvahy při rozhodování kompetenčního sporu mezi orgánem veřejné správy a soudem ve věcech soukromoprávních je premisa, dle které rozhodovací pravomoc zde náleží zásadně soudům (viz například usnesení ze dne 13. 4. 2010, čj. Konf 108/2009-11, publikované pod č. 2275/2011 Sb. NSS, či usnesení ze dne 14. 7. 2015, čj. Konf 26/2014-18). Dále je podstatné, že výše citované rozhodnutí Nejvyššího soudu konec konců ukazuje, že posouzení určitosti cenového ujednání ve smlouvě o dodávce tepelné energie přísluší právě civilním soudům, které se v judikované věci touto otázkou zabývaly a meritorně o ní rozhodovaly.

[18] Protože o nároku žalobkyně je příslušný vydat rozhodnutí soud, rozhodl zvláštní senát podle § 5 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb., jak je uvedeno ve výroku I. Zvláštní senát podle § 5 odst. 3 zákona č. 131/2002 Sb. současně zruší rozhodnutí, kterým strana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o věci rozhodovat, ačkoliv podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci. Zvláštní senát proto výrokem II zrušil usnesení Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 23. 9. 2021, čj. 15 C 199/2020-178.

[19] Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Obvodní soud pro Prahu 5 proto danou žalobu projedná a rozhodne o ní.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. října 2022

JUDr. Pavel Simon
předseda zvláštního senátu